

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 5 T 88/2010 z 25. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby podľa č. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru uznesením Okresného súdu Poprad (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 5 T 88/2010 z 25. februára 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo 25. februára 2019, napadnutým uznesením rozhodol, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe uloženej mu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 88/2010 z 2. októbra 2013 neosvedčil a trest odňatia slobody uložený mu podľa § 225 ods. 5 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) vo výmere troch rokov vykoná. Napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 1. marca 2019.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že v úvode verejného zasadnutia, na ktorom okresný súd vyhlásil napadnuté uznesenie, žiadal, aby okresný súd verejné zasadnutie odročil. Sťažovateľ žiadal odročiť verejné zasadnutie pre účely zabezpečenia si kvalifikovaného právneho zástupcu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej tvrdí, že v závere verejného zasadnutia po tom, keď okresný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 odôvodnenia, podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že okresný súd aj napriek jeho žiadosti o odročenie verejného zasadnutia verejné zasadnutie neodročil a zároveň jeho žiadosť o odročenie verejného zasadnutia, ako aj ním ohlásenú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nezaznamenal v zápisnici z verejného zasadnutia. Z obsahu ústavnej sťažnosti zároveň vyplýva, že priebeh verejného zasadnutia nebol zaznamenávaný žiadnym technickým zariadením v zmysle § 61a Trestného poriadku, a teda o žiadosti sťažovateľa o odročenie verejného zasadnutia a o jeho sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, vznesenej na verejnom zasadnutí, neexistuje žiadny záznam.

5. Tým, že okresný súd neakceptoval žiadosť sťažovateľa o odročenie verejného zasadnutia pre účely zabezpečenia si kvalifikovaného právneho zástupcu, porušil podľa názoru sťažovateľa jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, podľa čl. 37 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru. Porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ zároveň vidí v tom, že okresný súd v zápisnici z verejného zasadnutia nezaznamenal ním ohlásenú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu, a taktiež v tom, že okresný súd v rozpore s § 61a Trestného poriadku nezaznamenal priebeh verejného zasadnutia žiadnym technickým zariadením.

6. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd náležom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, Uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn.: 5T/88/2010-1251 zo dňa 25.2.2019 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Poprad sp. zn.: 5T/88/2010-1251 zo dňa 25.2.2019 sa zruš u j e a vec sa Okresnému súdu Poprad vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd v Poprade je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

7. Sťažovateľ v súlade s § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

zároveň navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľ odôvodnil tým, že *„je ťažko zdravotne postihnutá osoba (miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola Sociálnou poisťovňou určená na 70 %) a rozsah diagnóz u sťažovateľa odôvodňuje špecializovanú odbornú starostlivosť v pravidelne sa opakujúcich intervaloch, čo v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je možné“*.

II.

Relevantná práva úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

15. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

18. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:...

- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

III.

Právne hodnotenie ústavným súdom

19. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

20. Trestný poriadok v § 419 ods. 2 upravuje možnosť podať proti uzneseniu, ktorým súd rozhodol, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil alebo či sa nariadi výkon trestu odňatia slobody sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

21. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu nebola podaná sťažnosť, v nadväznosti na čo predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. marca 2019.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, spočívajúcej v jej neprípustnosti.

23. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa založenú na tvrdení, že proti napadnutému uzneseniu priamo na verejnom zasadnutí podal sťažnosť, avšak okresný súd ním ohlásenú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu v zápisnici z verejného zasadnutia nezaznamenal, podobne ako nezaznamenal v zápisnici z verejného zasadnutia jeho žiadosť

o odročenie verejného zasadnutia, čím mal okresný súd porušiť sťažovateľom označené práva, ústavný súd ďalej uvádza.

24. Trestný poriadok v § 58 ods. 1 upravuje možnosť vzniesť proti obsahu zápisnice o úkone trestného konania, t. j. aj proti obsahu zápisnice z verejného zasadnutia námietky, o ktorých podľa § 60 Trestného poriadku rozhodne orgán, o ktorého zápisnicu ide, v danom prípade okresný súd.

25. O priebehu verejného zasadnutia bola zapisovateľkou priamo na verejnom zasadnutí vyhotovená zápisnica na základe diktovania predsedu senátu podľa § 58 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ bol osobne prítomný na verejnom zasadnutí, na ktorom predseda senátu nahlas diktoval znenie zápisnice, a teda mal možnosť priamo na verejnom zasadnutí namietať protokoláciu priebehu verejného zasadnutia.

26. Ústavný súd konštatuje, že v zápisnici z verejného zasadnutia (v úvodnej časti verejného zasadnutia ani následne v priebehu verejného zasadnutia) nie je zaznamenaná žiadna žiadosť sťažovateľa o odročenie verejného zasadnutia pre účely zabezpečenia si právneho zástupcu, ako ani námietka sťažovateľa týkajúca sa nezaprotokolovania tejto jeho žiadosti. V závere zápisnice taktiež absentuje sťažovateľom uvádzané tvrdenie o tom, že mal ohlásiť sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Ani v tomto prípade zápisnica neobsahuje námietku sťažovateľa proti nesprávnej protokolácii priebehu verejného zasadnutia. Práve naopak, z obsahu zápisnice vyplýva, že sťažovateľ sa mal k vyhlásenému napadnutému uzneseniu okresného súdu a jeho odôvodneniu vyjadriť slovami „*nevyjadrujem sa*“.

27. V danom prípade sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť námietky proti obsahu zápisnice priamo na pojednávaní, o ktorých bol oprávnený a zároveň povinný rozhodnúť okresný súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ túto zákonom mu danú možnosť nevyužil, teda nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv.

28. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa založenej na tvrdení, že k namietanému porušeniu jeho už označených práv malo dôjsť aj tým, že okresný súd nevytvoril zvukový záznam o priebehu verejného zasadnutia, ústavný súd uvádza, že nie každé porušenie zákona má automaticky za následok porušenie ústavného práva. Porušenie zákonnosti je totiž porušením ústavnosti len vtedy, ak má v priamej príčinnej súvislosti za následok porušenie konkrétneho ústavného článku (porov. II. ÚS 23/96).

29. V danom prípade sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne namieta len tú skutočnosť, že zo strany okresného súdu nebol vykonaný zvukový záznam z verejného zasadnutia, bez toho, aby v ústavnej sťažnosti uviedol, akým spôsobom absencia zvukového záznamu z verejného zasadnutia zasiahla do ním označených práv.

30. Podľa § 61a Trestného poriadku hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie, sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku.

31. Z už uvedeného znenia Trestného poriadku je zrejmé, že súd je povinný zaznamenať verejné zasadnutie v časti, v ktorej sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta ani spôsob a ani priebeh dokazovania vykonaného okresným súdom na verejnom zasadnutí a ani samotnú protokoláciu dokazovania vykonaného na predmetnom verejnom zasadnutí. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že práve zvukovým záznamom z verejného zasadnutia by bolo možné preukázať pravdivosť ním uvádzaných tvrdení v ústavnej sťažnosti (žiadosť o odročenie verejného zasadnutia, zahlásenie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu), k tomu ústavný súd uvádza, že sporné vyjadrenia sťažovateľa (žiadosť o odročenie verejného zasadnutia, zahlásenie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu) mali byť sťažovateľom prednesené v úvode verejného zasadnutia (žiadosť o odročenie verejného zasadnutia) a v jeho v závere (zahlásenie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu), teda v tej časti verejného zasadnutia, o ktorej v zmysle zákona nemusí byť vyhotovený zvukový záznam, a teda aj v prípade, ak by okresný súd postupoval v súlade so zákonom a vyhotovil by zvukový záznam z verejného zasadnutia v rozsahu

vyžadovanom zákonom, takýto záznam by nepredstavoval dôkaz o existencii sťažovateľom uvádzaných tvrdení, ktoré mali zaznieť na verejnom zasadnutí.

32. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru v súlade s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti, ako aj jeho návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu